

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 58 - 95, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/92/2000

OSIĄGNIĘCIA I PORAŹKI RZĄDU KOALICJI AWS-UW

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, CZERWIEC 2000

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

Koalicyjny rząd AWS-UW był najdłużej funkcjonującym rządem III RP. Jednocześnie w ostatnim okresie swego urzędowania miał on najgorsze ze wszystkich dotychczasowych gabinetów notowania w opinii publicznej¹.

Nasuwa się pytanie, co konkretnie zadecydowało o tak silnym krytycyzmie społeczeństwa wobec tego rządu, a także jakie sprawy postrzegane są jako jego osiągnięcia? Poruszyliśmy ten problem w sondażu realizowanym w najgorętszym politycznie momencie: w trakcie rozmów bezpośrednio poprzedzających ostateczną decyzję Unii Wolności o wyjściu z koalicji². Każdy z ankietowanych mógł wymienić zarówno osiągnięcia, jak i błędy czy zaniedbania dotychczasowego rządu³.

Aż 44% ogółu badanych stwierdziło wprost, że nie dostrzega żadnych osiągnięć rządu tworzonoego przez AWS i UW. Dalsze 23% to osoby, które nie wyraziły się tak kategorycznie, ale nie potrafiły wymienić żadnego konkretnego osiągnięcia, natomiast co trzeci respondent (33%) wymienił sprawy, które uznał za sukces gabinetu Jerzego Buzka.

		CBOS
Co zaliczył(a)by Pan(i) do największych osiągnięć dotychczasowego rządu?		
Nic, nie ma osiągnięć	44%	
Wymieniane osiągnięcia		
Reformy (ogółem)	16%	
W tym: „cztery reformy”, „rozpoczęcie reform”, „odwaga we wprowadzaniu reform”, „próba podjęcia reform” itp.		12%
Reforma szkolnictwa		1%
Reforma samorządowa, administracyjna		2%
Reforma zdrowia		2%
Wejście do NATO	11%	
Rokowania z UE, zbliżenie do UE	3%	
Inne, w tym:	7%	
polityka gospodarcza, walka z inflacją		2%
Trudno powiedzieć	23%	
Odsetki nie sumują się do stu, gdyż niektórzy badani wskazywali na sprawy z dwóch zakresów.		

¹ Por. komunikat CBOS „Ostatnie notowania rządu koalicji AWS-UW”, czerwiec 2000.

² Sondaż „Aktualne problemy i wydarzenia” (121) przeprowadzono w dniach 1 - 6 czerwca 2000 roku na liczącej 1098 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

³ Było to pytanie otwarte, to znaczy badani nie mieli gotowych odpowiedzi, lecz sami je formułowali. Każdy z badanych mógł wymienić zarówno osiągnięcia, jak i błędy oraz zaniedbania rządu.

Po stronie osiągnięć rządu koalicji AWS-UW w świadomości społecznej zapisały się właściwie dwie sprawy: reformy i wprowadzenie Polski do NATO.

Znacznie więcej osób (86%) wymieniło błędy i niedociągnięcia koalicyjnego gabinetu. Co ósmy respondent (13%) nie potrafił wymienić żadnego błędu lub zaniedbania, a co setny (1%) stwierdził, że ten rząd nie popełniał błędów.

		CBOS
Co zaliczył(a)by Pan(i) do największych błędów, zaniedbań dotychczasowego rządu?		
Nic, nie ma błędów	1%	
Wymieniane błędy, zaniedbania		
Reformy (ogółem)	31%	
W tym: ogólna krytyka reform, np. „źle przygotowane”, „źle przeprowadzone”, „za dużo reform naraz” itp.	21%	
reforma szkolnictwa	2%	
reforma emerytur, sprawa ZUS,	2%	
reforma zdrowia	9%	
Bezrobocie	22%	
Bieda, niskie zarobki, wysokie koszty utrzymania, brak dbałości o zwykłych ludzi, brak opieki socjalnej	16%	
W tym: niskie renty i emerytury	2%	
rozpiętość dochodów, brak sprawiedliwości społecznej	1%	
Styl rządzenia	12%	
W tym: kłótnie, brak zgody, walka o stanowiska	6%	
niekompetencja, obsadzanie stanowisk „kolesiami”, prywata,	3%	
chaos, bałagan w państwie	3%	
Polityka wobec wsi i rolnictwa	9%	
Sprzedż (wyprzedż, rozgrabianie) majątku państwa, korupcja	9%	
Ogólna krytyka polityki gospodarczej, doprowadzenie gospodarki do ruiny, polityka Balcerowicza	9%	
Inne	8%	
W tym: złe funkcjonowanie aparatu ścigania i sprawiedliwości, złe prawo, przestępczość - jej narastanie	2%	
Odsetki nie sumują się do stu, gdyż niektórzy badani wskazywali na sprawy z dwóch zakresów.		

Jeżeli chodzi o bezrobocie i szeroką kategorię wskazań dotyczących warunków życia, biedy, niskich zarobków, to należy zauważyć, iż po pierwsze sprawy te należą do długofalowych skutków transformacji, po drugie zaś osoby wymieniające je dawały zapewne wyraz ogólnego niezadowolenia z własnej sytuacji i warunków życia.

Koncentrując się natomiast na sprawach bezpośrednio dotyczących działań rządu trzeba stwierdzić, że po stronie błędów i niedociągnięć również zapisały się przede wszystkim reformy - dwukrotnie częściej traktowane jako porażka niż sukces - a następnie szeroka kategoria spraw, których wspólnym mianownikiem jest styl rządzenia. W dalszej kolejności wymieniana była polityka wobec wsi i rolnictwa oraz polityka gospodarcza i prywatyzacyjna. Wymieniano też wiele innych kwestii o szerszym lub węższym zakresie - od braku zdecydowanej walki z przestępczością i złego funkcjonowania aparatu sprawiedliwości po zlikwidowanie kursów pociągów lokalnych.

Postrzeganie sukcesów i porażek rządu AWS-UW w znacznej mierze uzależnione jest od sympatii politycznych respondentów. Przede wszystkim uwidacznia się to w opinii, że ten rząd nie miał żadnych osiągnięć oraz w traktowaniu reform jako sukcesu bądź porażki.

Tabela 1

Deklarowane poglądy polityczne	nie widzi żadnych sukcesów tego rządu	Wśród sukcesów wymienia reformy	Wśród błędów wymienia reformy
	w procentach		
Lewicowe	56	14	42
Centrowe	43	13	27
Prawicowe	28	31	32
Nieokreślone	43	8	17

Ponad połowa badanych o poglądach lewicowych jest zdania, że koalicyjny rząd AWS-UW nie odnotował żadnych sukcesów. Z opinią taką spotykamy się o połowę rzadziej wśród osób o orientacji prawicowej. Równocześnie wśród ankietowanych utożsamiających się z lewicą zdecydowanie przeważa opinia, że reformy są porażką. Natomiast opinie o reformach osób deklarujących opcję prawicową są dokładnie podzielone.

Osiągnięcia i porażki rządu koalicyjnego są różnie postrzegane przez zwolenników poszczególnych partii i ugrupowań politycznych.

Tabela 2

Sprawy wymieniane jako osiągnięcia rządu	Potencjalne elektoraty					
	AWS	UW	PSL	SLD	niezdecydowani	niezamierzający głosować
	w procentach					
Nic, nie ma osiągnięć	25	14	45	55	39	48
Reformy	33	51	9	15	13	9
Wejście do NATO	11	17	15	11	8	11
Rokowania z UE	4	8	3	3	2	3
Inne	14	16	13	6	2	5
Trudno powiedzieć	19	11	19	14	37	27

Tabela 3

Sprawy wymieniane jako błędy rządu	Potencjalne elektoraty					
	AWS	UW	PSL	SLD	niezdecydowani	niezamierzający głosować
	w procentach					
Nic, nie ma błędów	1	8	0	0	1	1
Reformy	19	55	19	47	17	28
Bezrobocie	16	7	16	19	27	26
Bieda, brak opieki socjalnej	19	1	15	15	18	18
Styl rządzenia	17	16	12	19	13	7
Polityka wobec wsi i rolnictwa	6	2	39	4	10	8
Sprzedaż, rozgrabianie majątku państwa	13	10	12	9	8	7
Polityka gospodarcza (ogólnie)	9	5	10	11	8	9
Trudno powiedzieć	15	9	6	5	20	19

Szczególnie zwraca tu uwagę postrzeganie reform przez elektoraty obu niedawnych koalicjantów. W ocenie zwolenników AWS reformy znacznie częściej są sukcesem niż porażką. Natomiast sympatycy UW - przypomnijmy, w momencie gdy ich partia wychodziła z koalicji - równie często określali je mianem sukcesu jak błędu. Co więcej, częściej skłonni byli wymieniać je wśród niedociągnięć rządu niż zwolennicy opozycyjnego SLD.

Opracował
Michał STRZESZEWSKI